

УДК 619:616.391:612.12:636.2:636.084.1

ЧЕХІВСЬКИЙ В.Р., магістрант

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОЦІНКА СТАНУ ОБМІНУ РЕЧОВИН У КОРІВ ПЕРІОДУ ПІЗЬНОГО СУХОСТОЮ

У науковій праці наведено результати моніторингу та оцінки стану протеїнового та мінерального метаболізму в корів періоду пізнього сухостою. Встановлено, що у 53,3 % корів пізнього сухостою за результатами формолової проби, 26,7 % – за гіпоальбумінемією і 20 % – гіперпротеїнемією є ознаки порушення структури і функціонального стану печінки. У 66,7 % корів діагностували порушення обміну кальцію, у 100 % - фосфору.

Ключові слова: транзитний період, пізній сухостій, менеджмент, поголів'я корів, метаболізм.

Менеджмент сухостійних корів має суттєвий вплив на молочну продуктивність у наступну лактацію і, що найбільш важливо, на ймовірність виникнення порушення метаболізму в період отелення та після нього. Тому вважається, що останні три тижні сухостою й перші три тижні лактації, так званий перехідний період, є критичними в житті високопродуктивних корів. На цьому короткому періоді зосереджена більшість проблем внутрішньої, акушерсько-гінекологічної та хірургічної патологій [1, 2]. Тому з метою профілактики поліметаболическої патології вкрай необхідно проводити своєчасний моніторинг стану здоров'я корів періоду пізнього сухостою.

Метою роботи було провести аналіз показників метаболічного профілю корів періоду пізнього сухостою. Матеріалом для дослідження були 15 корів української чорно-рябої породи, що належать СТОВ “Хлібороб”, с. Зозулинці, Хмельницького району, Вінницької області, з продуктивністю 6,5–7 тис. кг молока (2–3 лактації) за 10–14 днів до отелу. Стан обміну речовин у тварин оцінювали за показниками протеїнового та мінерального статусу.

Результати досліджень. Найбільш суттєві розлади, яких зазнають сухостійні корови, зазвичай є наслідком неправильної організації годівлі [3]. Досліджувані корови знаходяться на загальнозмішаному раціоні. Корм роздається 2 рази на добу, причому кожні 3–4 години проводиться його підгортання. Кондиція глибокотільних корів знаходилася в межах 3,5–4 бали, тобто ожиріння у них не діагностували, адже важливою ланкою оцінки стану здоров'я корів і нетелей є вгодованість (оптимальною є 3,5 за 5-бальною шкалою). Ожиріння корів у період сухостою часто спричиняє захворювання корів після отелу на жирову гепатодистрофію та кетоз.

У сироватці крові глибокотільних корів уміст загального протеїну знаходився в межах 69,3–89,8 г/л (в середньому 80,0±1,77 г/л). У 3 корів із 15 (20 %) виявляли гіпопротеїнемію. Частка альбумінів була в межах норми (44,1–48,5 %). Гіперпротеїнемію встановили у 3 корів (88,2–89,8г/л). Відносна частка альбумінів у загальній кількості білка коливалася від 34,5 до 48,5 % (у середньому 41,7±1,12 %). Відносна гіпоальбумінемія спостерігалась у 4 тварин (26,7 %). Показники гіпоальбумінемії в усіх корів співпадали з результатами формолової проби. Позитивну формолову пробу (+++) відмічали в 2 корів, частка альбумінів становила 35,8 і 44,7 %, За різкопозитивної формолової проби (++++), яка встановлена у 1 тварини, частка альбумінів складала 36 %. За слабопозитивної формолової проби (++) , яку виявили у 5 корів, частка альбумінів становила 34,5–43,7 %. Отже, формолова проба, у 5 випадках (33,3 %) була негативною, у 2 – сумнівною, у решти (8 проб, або 53,3 %) – від слабо до різкопозитивної. Таким чином, порушення структури і функціонального стану печінки встановлено у 53,3 % корів пізнього сухостою за результатами формолової проби, 26,7 % – за гіпоальбумінемією і 20 % – гіперпротеїнемією. В усіх корів із гіперпротеїнемією результати формолової проби були позитивними, що свідчить про розвиток гепатопатії.

Порушення обміну кальцію в період пізнього сухостою були достатньо суттєві. Гіпокальціємію діагностували у 66,7 % корів (10 з 15), при цьому рівень загального кальцію коливався в межах 1,80–2,23 і в середньому становив 2,09±0,038 ммоль/л, тоді як у решти

тварин він становив від 2,28 до 2,6 ммоль/л. Рівень іонізованого кальцію, що вважається найбільш біологічно активним [4], в сироватці крові 13 з 15 досліджених корів (86,7 %) був нижчим 1,1 ммоль/л і знаходився в межах 0,59–0,98 ммоль/л. Уміст фосфору в сироватці крові наприкінці періоду сухостою був надто низьким у 100 % корів і в середньому по групі становив $1,16 \pm 0,052$ ммоль/л. Вміст магнію в сироватці крові 13 корів практично не виходив за межі норми (0,8–1,25 ммоль/л) і лише у 2 корів (13,3 %) був нижчим за 0,8 ммоль/л.

Отримані результати свідчать про порушення метаболізму в організмі глибокотільних корів, що, зокрема, віддзеркалюється зміною показників функціонального стану печінки та мінерального обміну і, можливо, є наслідком тривалого напруженого використання тварин з метою отримання високих надоїв, особливо на фоні утримання їх на незбалансованих щодо енергії, протеїну, легкоперетравних вуглеводів і мінеральних елементів раціонах. Тому з метою профілактики поліморбідної патології необхідно проводити систематичний моніторинг годівлі корів, біохімічного складу крові, сечі та молока і за одержаними результатами корегувати раціони корів, використовувати вітамінно-мінеральні добавки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Adapted from LeBlanc S. Monitoring Metabolic Health of Dairy Cattle in the Transition Period. J Reprod Dev. 2010. 56:Suppl. P. 29-35.
2. Goff J.P., Horst R.L. Physiological changes at parturition and their relationship to metabolic disorders. J. Dairy Sci. 1997. 80. P. 1260–1268.
3. Влізло В., Хельтерскінкен М., Шольц Г., Штейер М. Порушення годівлі – причина захворюваності. *Вет. медицина України*. 2001. № 5. С. 38–39.
4. Біохімічні основи нормування мінерального живлення великої рогатої худоби. 1. Макроелементи / В.В. Влізло та ін. *Біологія тварин*. Львів, 2008. Т. 10. № 1–2. С.49–63.

УДК 619:616.1/4:005:636.2

ГЕРАСИМОВА Д.А., магістрантка

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕНЕДЖМЕНТ І ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ РАНЬОГО ВІКУ

Для оцінки життєздатності новонароджених телят застосовують клінічні методи, а також діагностичні підходи за розвитку діареї та комплексу респіраторних хвороб, допомагаючи клініцисту своєчасно виявити хворих телят, які потребують негайної терапевтичної допомоги.

Ключові слова: управління, телята, здоров'я стада, лікування.

Здоров'я і ріст телят значною мірою залежать від менеджменту їх годівлі та утримання. Кожна народжена на фермі теличка – можливість збільшити розмір стада, удосконалити його генетично й поліпшити економічні показники господарства. Завдання при вирощуванні ремонтного молодняку від народження до відлучення – створити сприятливі умови для росту та мінімізувати проблеми зі здоров'ям. Найскладнішим періодом у вирощуванні молодняку великої рогатої худоби є саме старт – від народження до 6 місяців. Як правило, цей період потребує найбільших витрат, зусиль та уваги, коли досить частими є спалахи хвороб і високий відсоток загибелі телят.

Метою роботи було проаналізувати менеджмент та оцінити стан здоров'я молодняку великої рогатої худоби. Матеріалом для дослідження були телята від народження до 2-місячного віку, що належать ТДВ “Терезине” Київської області.

Аналізуючи умови прийому, годівлі та утримання телят раннього віку, слід відмітити, що в господарстві цим питанням приділяється належна увага. Після народження їх переводять до чистої попередньо продезінфікованої індивідуальної клітки, з підлогою, обробленою Кліносаном та застеленою сухою соломною, яка обігривається лампою солюкс. Залежно від навантаження та кількості новонароджених телят, перше випоювання